

กฎว่าด้วยการสอนวิชา ของพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ (ต่อ)

ฉบับที่แล้วได้เสนอกฎว่าด้วยการสอนของพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์
ไปแล้ว 9 ข้อ คือ

1. ให้รู้ ไม่ใช่แต่ให้สอบไล่ได้
2. ให้เข้าใจ ไม่ใช่แต่ให้จำได้
3. ให้เกิดความรู้ ไม่ใช่บรรจข้อเรียน
4. ให้พอใจในการเรียน ไม่ใช่เรียนอยู่โดยถูกกดขี่
5. ให้สบาย อย่าให้บ้าเรียนหรือเป็นอันตรายต่อความสุข
6. ให้เป็นสามารถ ไม่ใช่เป็นแต่ผู้รู้
7. ให้เป็นคนดี ไม่ใช่แต่ให้มีความรู้
8. ให้ประพฤติ ไม่ใช่แต่ให้จำ
9. ให้ทำดีเอง ไม่ใช่เพราะต้องควบคุม

ฉบับนี้จึงนำกฎข้อที่เหลืออีก 4 ข้อมาเสนอ ดังนี้

10. ให้อุทิศ ให้ตัดสินงานแต่อย่าให้สอนผินผิน

เป็นหน้าที่ของครูบาอาจารย์ที่ต้องตรวจตราให้อุทิศศิษย์ของตนโดยดั่งแท่งไม้สักแต่จะมีรูจะแต่จะสอนสิ่งเดียว เพื่อประโยชน์ที่ผืนผืนใช้อุปแทนที่จะให้ความรู้และความดีบังเกิดแก่ศิษย์ตนด้วยความอุตสาหะของผู้สั่งสอน เป็นต้นว่า ศิษย์คนใดมีธาตุอันชอบยหาหวานก็ให้ช้ำยหาหวาน ชอบยหาขมก็ให้ช้ำยหาขม จึงจะให้เกิดความรู้ปลูกความดีได้ตั้งปรารถนา อีกประการหนึ่งเมื่อรู้ว่านิสสัยศิษย์คนใด จะฝึกฝนไปไม่ได้ในทางใด แต่มีทางอื่นที่จะบำรุงอุดหนุนให้ได้ความดีได้ก็จัดหาทางฝึกสอนให้ถูกแก่นิสัยในทางนั้น ๆ เพราะถ้านิสัยไม่รักและไม่ถนัดในทางใดแล้ว ถ้าจะขึ้นฝึกฝนไปก็จะเป็นการเหนื่อยหนักแรงและเปล่าประโยชน์ด้วย

11. การลงโทษ ไม่ใช่สำหรับการลงแล้ว สำหรับการภายหลัง

การที่ผู้ใดทำผิด เราลงโทษนั้น ไม่ทำให้การที่ผิดไปแล้วกลับเป็นการดีได้เลย ซึ่งเราลงโทษ เพราะเหตุว่าจะป้องกันมิให้ตัวผู้ผิดนั้นเอง หรือผู้อื่นกระทำเช่นนั้นอีกในภายหลัง เพื่อให้ความเกรงกลัว เพราะฉะนั้นการลงโทษควรกระทำด้วยความแสดงให้รู้สึกผิดแก่ตัวผู้ผิดเองหรือแก่ผู้อื่นด้วย และต้องกระทำด้วยความสัทธาไม่อ่อนแอเพื่อที่จะให้เป็นสง่าและบังเกิดความเกรงกลัวแก่คนทั้งหลาย ทั้งจะต้องระวังอย่าให้ได้รับความละอายมากกว่าความผิด เพราะจะทำให้ผู้ผิดตั้งด้านต่ออาชญาด้วยเจตนกันไป

12. ผู้สอนจัดเป็น 2 อย่าง

อย่างหนึ่งเรียกว่าครู ได้แก่ผู้สอนนักเรียนในชั้นต่าง ๆ ในวิชาทั่วไป หน้าที่ของครูต้องอาศัยตำราเป็นหลัก และใช้คำอธิบายพลิกแพลงเพิ่มเติมเอาเองตามไหวพริบของตน อีกอย่างหนึ่งเรียกว่าอาจารย์ ได้แก่ผู้สอนซึ่งเป็นผู้รู้พิเศษในวิชานั้น ๆ จะสอนสิ่งใดก็เฉพาะสิ่งเฉพาะอย่าง และในสิ่งใดอย่างหนึ่งที่สอนนั้นต้องเข้าใจโดยชัดเจน และมีหน้าที่ที่จะกะการ, กะวิธี, ที่จะสอนเอง ทั้งแต่งตำรา, วางแบบ, ตรวจข้อสอบค้นหา, และแก้ไขตำราให้ถูกต้องเสมอจัดการพิมพ์, ทั้งสอนและสอบได้ด้วยตลอด ต้องรับผิดชอบในส่วนตำราเรียนและการสอนด้วยเสร็จ

13. ผู้สอนทั้งหลายมีหน้าที่ ที่จะบังคับบัญชาว่ากล่าวศิษย์ของตนให้เล่าเรียนโดยปรกติ และสมควร

โดยไม่ต้องอาศัยอำนาจผู้อื่นที่จะต้องรอให้เขาว่ากล่าวเรียกหรือให้หรือไม่สักแต่ว่าใครมาเรียนก็สอนให้ไม่มาเรียนก็แล้วไป ในคราวเรียนคราวหนึ่ง ๆ ผู้สอนทั้งหลายย่อมจะได้รับบัญญัติซึ่งนักเรียนว่าครูใด อาจารย์ใด หรือในวิชาอย่างใดจะต้องสอนผู้ใดบางผู้สอนทุก ๆ คนต้องเป็นธุระเอาใจใส่ ที่จะสอนศิษย์ผู้มีชื่อในบัญชีของตนให้ได้ความรู้ตามหลักสูตรในคราวเรียนคราวหนึ่ง ๆ ด้วยความรับผิดชอบแห่งตนเอง

ตั้งไว้แต่ ณ วันที่ 8 มกราคม ร.ศ. 120

พระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ (ม.ร.ว. เปีย มาลากุล) ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี เป็นผู้มีความรู้ปกครองการศึกษาของประเทศ ท่านได้รับความไว้วางพระราชหฤทัยจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เป็นพระอภิมหาดุสิตเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธไปทรงศึกษา ณ ประเทศอังกฤษ และเป็นพระอภิมหาดุสิตเสด็จจัดการการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธออีกหลายพระองค์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้ยกโรงเรียนมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ท่านได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดูแลจัดการการศึกษาของโรงเรียนข้าราชการพลเรือน และดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงธรรมการ และรับราชการสนองพระมหากรุณาธิคุณโดยเฉพาะด้านการศึกษาเรื่อยมา นอกจากนั้นท่านยังเป็นผู้ประพันธ์เนื้อร้องเพลงสามัคคีชุมนุม และแต่งหนังสือสมบัติผู้ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผลจากการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก

จากการที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกสถาบันอุดมศึกษาในรอบแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2548 และได้สรุปผลการประเมินตามที่ QA NEWS ได้เคยนำผลสรุปการประเมินคุณภาพภายนอกสถาบันอุดมศึกษาบางส่วนเสนอไปแล้วนั้น จากผลสรุปจากการประเมินภายนอกรอบแรก สมศ. ได้จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. เร่งรัดให้มีการกำหนดมาตรฐานอุดมศึกษาของชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาของประเทศไทย และของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง อันเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

2. เร่งรัดการปรับปรุงกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษามีเอกภาพ ทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอก รวมทั้งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพที่ครบถ้วน ทั้งระบบการพัฒนาคุณภาพ ระบบติดตามคุณภาพ และระบบการประเมินคุณภาพ อีกทั้งมีการดำเนินการประกันคุณภาพด้วยการวิจัย สถาบัน การประเมิน และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. เร่งรัดการสร้างระบบและกลไก เกี่ยวกับเอกภาพระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาของระบบอุดมศึกษาของไทย

4. เร่งรัดให้มีการการประกันคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาของไทยที่หลากหลาย และหลายรูปแบบ การจัดการศึกษา เพื่อให้มั่นใจว่าเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียน ต้องประกันคุณภาพการศึกษาที่จัดให้ ไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใดก็ตาม

5. กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติในการผลิต การพัฒนารักษาระดับคุณภาพอาจารย์อุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์อุดมศึกษามีวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ได้มาตรฐาน เพื่อปฏิบัติภารกิจ "วิจัยในเรื่องที่สอน และสอน บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในเรื่องที่วิจัย"

6. แสวงหาระบบและกลไกในการผลิตบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของประเทศที่มีคุณภาพของกระบวนการ Demand Side Approach และ Supply Side Approach

7. จัดให้มีหน่วยงานระดับชาติในการทำหน้าที่ประเมินประสิทธิภาพการสอนและการวิจัย การติดตามผลบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นมาตรฐาน สามารถนำผลมาจัดระดับเทียบเคียงกันได้ และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

8. ให้มีการนำปัจจัยด้านคุณภาพ เป้าหมายและรูปแบบของสถาบันอุดมศึกษา เป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา

ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). **จุดสารประชาคมประกันคุณภาพการศึกษา**. ฉบับพิเศษ 2, หน้า 27-28.

QA ใน สจพ.

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษาจัดบรรยาย

❖ ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษากำหนดจัดบรรยาย เรื่อง **"แนวคิดด้านการประกันคุณภาพการศึกษา"** ในวันศุกร์ที่ 16 มิถุนายน 2549 ระหว่างเวลา 08.30-12.00 น. ณ ห้องประชุม สำนักพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม อาคารอเนกประสงค์ ชั้น 8 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรของสถาบันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

สมัครและสอบถามรายละเอียดได้ที่ ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา โทร. (ภายใน) 1105, 1123

❖ ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษากำหนดจัดบรรยาย เรื่อง **"เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 ของ สมศ. เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษา"** ในวันจันทร์ที่ 26 มิถุนายน 2549 ระหว่างเวลา 08.30-12.00 น. ณ ห้องประชุม สำนักพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม ชั้น 8 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของสถาบันได้รับทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินภายนอก รอบที่ 2 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งในรอบนี้จะเป็นการประเมินเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษา โดย สมศ. ได้พัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์เพื่อใช้ในการประเมินขึ้นมาใหม่

สมัครและสอบถามรายละเอียดได้ที่ ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา โทรศัพท์ (ภายใน) 1105, 1123